

Edith Piaf (19 grudnia 1915 w Paryżu - 10 października 1963 w Grasse)

*Ta wielka chanteuse z paryskiej ulicy,
maleńka jak wróbelek, głos słowiczy,
żyła na różowo,
czarno, burgundowo,
a miała coś z femme-fatale i z karlicy.*

(ebs)

Edith Piaf - piosenkarka francuska, słynęła z niebywalej ekspresji i dramatyzmu w wykonywaniu piosenek specjalnie dla niej pisanych. Jej chropowaty i stosunkowo niski głos kontrastował z drobną sylwetką (147 cm), co fascynowało widzów m.in. w paryskiej Olympii, z którą była przez lata związana.

<https://www.youtube.com/watch?v=kFzViYkZA4>

Urodziła się 19 grudnia 1915 jako Édith Giovanna Gassion na paryskim osiedlu Quartier de Belleville, gdzie żyło wielu imigrantów. Podobno przyszła na świat na chodniku przy ul. (rue) de Belleville nr 72, natomiast w jej akcie urodzenia wpisany był szpital Tenon, który znajduje się w tej samej dzielnicy (XX) co rue de Belleville. Otrzymała imię po siostrze Edith Cavell, przełożonej szpitala wojskowego w Brukseli, słynnej brytyjskiej pielęgniarki, której bohaterstwo przyniosło sławę i miano męczennicy okresu I wojny światowej po rozstrzelaniu przez Niemców za pomoc brytyjskim żołnierzom w ucieczce z niewoli.

Ojcem Edith Piaf był Louis Alphonse Gassion (1881-1944), akrobata cyrkowy, matką - Annetta Maillard (1895 w Livorno-1945), śpiewaczka znana pod pseudonimem artystycznym Line Marsa. Louis Alphonse Gassion był synem pochodzącego z Normandii Victora Alphonse'a Gassion, stajennego cyrkowego, i Léontine Louise Descamp, znanej jako Maman Titine, właścicielki domu publicznego w Bernay w Normandii.

Annetta Maillard była zaś córką Auguste'a Eugène'a Maillarda (1866-1912) i Emmy Saïd Ben Mohamed, znanej artystki kabaretowej (1876 w Soissons, Francja - 1930 w Paryżu). Rodzicami Emmy Saïd Ben Mohamed byli Saïd Ben Mohammed (1827 r. w Essaouira, Maroko - 1890 w Montluçon), artysta cyrku marokańskiego, i Margueritte Bracco (1830 r. w Murazzano - 1898 w Paryżu).

Rodzice Edith Piaf mieli jeszcze syna, Herberta Gassion (31 sierpnia 1918 r. w Marsylii). Porzucona przez matkę, krótko mieszkała z babką, Emmą (Aïcha) Saïd ben Mohammedov (1876-1930). Zanim ojciec wstąpił do wojska, aby walczyć na froncie, zabrał ją do swojej matki, która w Normandii prowadziła dom publiczny. Tamtejsze prostytutki pomagały ją wychować.

Gdy miała 3 lata, straciła wzrok i była niewidoma do 7 roku życia. Młodość spędziła na ulicach Paryża. W wieku 15 lat zajęła się śpiewaniem ulicznym. Została odkryta w 1935 przez impresaria Louisa Leplée i rozpoczęła występy w jego kabarecie "Le Gerny's" przy Champs-Élysées, pod pseudonimem "La Môme Piaf" ("Mały Wróbelek"), który stał się później znany milionom wielbicieli jej talentu. W 1936 miała pierwsze nagranie dla wytwórni Polydor. W 1935 zmarła jej jedyna córka w wieku 2 lat. W czasie wojny występowała w lokalach, współpracując z francuskim ruchem oporu.

Śpiewała także w USA, odnosząc spore sukcesy. Oprócz jej talentu, widzów przyciągała otaczająca Piaf legenda, wynikająca z jej przeszłości, a także nieudanych związków uczuciowych, które z jednej strony zwiększały dramatyzm jej recitali, a z drugiej - pogłębiały chorobę, z którą zmagając się heroicznie do końca życia.

Osiągnąwszy szczyty kariery zaczęła pomagać młodym piosenkarzom, ułatwiając im start artystyczny (wśród nich byli m.in. Yves Montand, z którym miała trwający kilka lat romans, Gilbert Bécaud czy Charles Aznavour). Była dwukrotnie zamężna. W latach 1948–1949 miała romans z żonatym Marcellem Cerdanem, mistrzem świata w boksie.

9 października 1962 wyszła za młodszeo od siebie o 21 lat Theophanisa Lamboukasa, znanego jako Théo Sarapo, któremu usiłowała pomóc w karierze piosenkarskiej. Pomimo osobliwości tej sytuacji, krytykowanej przez wielu jej przyjaciół, Lamboukas okazał się jej wiernym przyjacielem, opiekującym się troskliwie piosenkarką aż do jej śmierci.

<https://www.youtube.com/watch?v=0a7gl7ysrzs>

Piaf zmarła na raka wątrobowokomórkowego 10 października 1963 w Grasse. Jest pochowana na cmentarzu Père Lachaise. Na jej pogrzebie zebrało się 40 tysięcy ludzi, a na jej grobie do dziś są składane kwiaty.

<https://www.youtube.com/watch?v=Fgn8gZHJZzA>

Wiele osób inspirowało się jej muzyką i tekstami piosenek i pisało własne piosenki.

https://www.youtube.com/watch?v=aip3PbD-e4c&list=PL01U45ivGc0_HcOnl4OZjshIIYx_m1MOt

Przyjaźniła się z Jeanem Cocteau, który zmarł na atak serca 11 października tego samego roku. Wiele osób uważa, że miało to bezpośredni związek z otrzymaniem wiadomości o jej zgonie. Jednak Jean Marais - wieloletni przyjaciel, partner i aktor filmów Cocteau - wspomina, że pisarza nie łączyła zbyt wielka zażyłość z Édith Piaf. Trudno więc jednoznacznie łączyć te dwa fakty.

W 1977 w Paryżu przy Crespin du Gast nr 5, powstało Muzeum Edith Piaf, w całości poświęcone artystce. Założycielem i właścicielem Muzeum jest Bernard Marchois, będący jednocześnie sekretarzem stowarzyszenia przyjaciół Edith Piaf - "Amis d'Edith Piaf". Stowarzyszenie działa od 1967.